

ΤΟ "ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΚΟ ΒΗΜΑ," ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΗ ΓΥΝΑΙΚΑ

Μας κάνει εξαιρετικήν ἐντύπωση, στην ἐποχή αὐτή πού κινδυνεύει νὰ μᾶς πνίξει ἕνα κύμα ἀδικίας καὶ μεσαιωνισμοῦ σχετικὰ μὲ τὴν ἐργαζόμενη γυναίκα, ἡ τακτική τοῦ «Διδασκαλικοῦ Βήματος». Ἡ ὑπεράσπιση πού κάνει τὸ πανελλήνιο αὐτὸ ὄργανο τῶν δασκάλων στὴν ἐργαζόμενη γυναίκα γενικὰ καὶ στὴ δασκάλα ἰδιαίτερα εἶναι ἕνα ἀπὸ τὰ φωτεινότερα καὶ τὰ πιὸ παρήγορα σημεῖα γιὰ τὴν ἐποχή μας.

Τὸν περασμένο Δεκέμβριο ὄλες οἱ γυναίκες ὄργανώσεις τῶν Ἀθηνῶν ξεσηκώθηκαν γιὰ νὰ διαμαρτυρηθοῦν γιὰ τὴν ἀδικία πού γίνεται στις γυναῖκες μὲ τὸν περίφημο *περὶ πολυθεσίας* νόμο τῆς κοσμογονικῆς κυβερνήσεως Κονδύλη. Ὁ περιβόητος αὐτὸς νόμος πρότεινε τὸν ἀποκλεισμό τῶν γυναικῶν ἀπὸ τῆς δημόσιας θέσεως μὲ τὴ δικαιολογία, ἔτι, ἂν κοπεῖ τὸ ψωμί τοῦ μισοῦ πληθυσμοῦ τῆς χώρας, θὰ θεραπευθεῖ ἢ ἀνεργία.

Στὸ «Διδασκαλικὸ Βῆμα» τῆς 15ης Δεκεμβρίου βλέπομε ἕνα ἄρθρο τοῦ κ. Κώστα Παύρα πού μὲ ἀτράνταχτα ἐπιχειρήματα καὶ πολὺ χιοῦμορ στηλιτεύει τὸν ἀδικο νόμο καὶ ἀναιριώντας ἕνα ἕνα τὰ σαθρὰ καὶ ἀστήρικτα ἐπιχειρήματα τῶν ὑποστηρικτῶν τοῦ νόμου φανερώνει τ' ἀληθινὰ ἐλατήρια πού τὸν δημιούργησαν τὴν δημιουργίαν δηλ. θέσεων γιὰ *ἡμετέρους* καὶ τὴν προσπάθεια δημοκρατίας μὲ τὸν δῆθεν κίνδυνο πού διατρέχει ἢ οἰκογένεια ἀπὸ τὴ δουλειὰ τῆς γυναίκας.

Χτυπάει ἐπίσης καὶ σατυρίζει μὲ τὸν πιὸ καυστικὸ τρόπο τὴν περικοπὴ τοῦ μισθοῦ τῶν δασκαλισσῶν καὶ τὴν κατάργησιν τῶν ἀδειῶν λόγῳ τοκετοῦ. Ξεσκεπάζει ἔτσι τὸ ἀληθινὸ ἐνδιαφέρον καὶ τὴ στοργὴ τοῦ νομοθέτου *γιὰ τὴ μητέρα καὶ τὸ παιδί*.

Στὸ φύλλο τῆς 2ας Ἀπριλίου ἐ. ἔ. μὲ τὸν τίτλο *Ἄδικο ἀντιφεμινιστικὸ πνεῦμα* βλέπομε σὲ ἄρθρο τοῦ Κ. Θ. Παπανικολάου ν' ἀνασκευάζονται ἕνα ἕνα τὰ ἐπιχειρήματα τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῶν Δημοτ. Σχολείων Ἰ. Φωτοπούλου ὁ ὁποῖος φρονεῖ ὅτι *δὲν πρέπει νὰ διορίζονται δασκάλισσες σὲ μονοτάξια σχολεῖα* μὲ τὰ ἐξῆς ἐπιχειρήματα :

Τὸ μονοτάξιο Σχολεῖο εἶναι ἕνας μικρὸς Γολγοθᾶς, στὸν ὁποῖο ἡ γυναίκα δὲν μπορεῖ ν' ἀνεβῆ ἄ' γιὰτὶ δὲν εἶναι δυνατὴ σὰν τὸν ἄντρα γιὰ νὰ μπορέσει νὰ

σηκώσει τὸ βᾶρος 6 τάξεων μὲ 100—120 παιδιὰ πολλὰς φορὰς καὶ νὰ ὑπερνικήσει συγχρόνως καὶ τῆς δυσκολίας πού παρουσιάζει ἡ ζωὴ στὰ μικρὰ χωριά στὸ ζήτημα τῆς κατοικίας, τῆς τροφῆς, τῆς συγκοινωνίας κτλ., β' γιὰτὶ *δὲν ἔχει βαθειὰ πίστη* θεωρώντας γιὰ προσωρινὴ καὶ μεταβατικὴ περίοδο τὸ χρόνο τῆς δουλειᾶς τῆς, τὴν ὁποία δουλειὰ διάλεξε γιὰ ν' ἀντιμετωπίσει οἰκονομικὰς ἀνάγκης τῆς στιγμῆς καὶ ὄχι σὰν *φυσικὸ προσορισμὸ* ὅπως ὁ ἄντρας, γ' γιὰτὶ παντρεύεται καὶ ἀναγκάζεται νὰ ζητήσει ἀδειες ἀναρρωτικὰς, ἀδειες τοκετοῦ κτλ. καὶ ἔτσι γίνεται αἰτία βλάβης στὸ σχολεῖο. Γιὰ τοὺς λόγους αὐτοὺς ὁ κ. Φωτοπούλου φρονεῖ, ὅτι εἶναι βλαβερὸς στὴν ἐκπαίδευσιν ὁ διορισμὸς δασκαλισσῶν σὲ μονοτάξια σχολεῖα.

Ὁ κ. Παπανικολάου ἀνασκευάζοντας ἕνα ἕνα τὰ ἐπιχειρήματα τοῦ κ. Φωτοπούλου λέγει ὅτι μπορεῖ νὰ ὑπάρχουν γιὰ τῆς δασκάλισσες τῶν χωριῶν δυσκολίες στὸ ζήτημα τῆς τροφῆς, ἐνδυμασίας, συγκοινωνίας κτλ. οἱ ὁποῖες δὲν παύουν νὰ ὑπάρχουν καὶ γιὰ τοὺς ἄρρνας συναδέλφους τῶν, ὑπάρχει ὁμοῦ στὰ μικρὰ καὶ ἀπολίτιστα χωριά μεγαλύτερη ἢ ἀνάγκη νὰ διεισδύει ἡ δασκάλα στὰ σπίτια τῶν χωρικῶν καὶ, ἐπικοινωνώντας μὲ τῆς γυναῖκες καὶ τῆς κοπέλλες τοῦ χωριοῦ, νὰ τῆς ἐκπολιτίζει. β' Ἄν ἀπέτυχε ἡ δασκάλα στὸ μονοτάξιο σχολεῖο (ὅπως πολλὰς φορὰς καὶ ὁ δάσκαλος) αὐτὸ ὀφείλεται στὴν πληθῶρα τῶν μαθητῶν (100—120 ἐνῶ πρέπει νὰ εἶναι 30 μόνον) καὶ στὴν ἐλλειψὴν μέσων. Ποτὲ δὲν ὀφείλεται στὴν ἔλλειψιν βλαβερῆς πίστεως γιὰ τὴ δουλειὰ οὔτε καὶ στὸ ὅτι θεωρεῖ τὴν περίοδο τῆς δουλειᾶς τῆς προσωρινὴ καὶ μεταβατικὴ, τὴ στιγμὴ πού βλέπομε, ὅτι οἱ περισσότερες δασκάλες ἐξακολουθοῦν καὶ μετὰ τὸ γάμο τους νὰ δουλεύουν.

Στὸ ἐπιχειρήμα αὐτὸ τοῦ κ. Παπανικολάου θὰ μπορούσαμε νὰ προσθέσουμε ὅτι, ἂν ἡ δασκάλισσα δὲν εἶχε πίστη στὴ δουλειὰ τῆς, δὲν θὰ εἶχε νὰ ἐπιδείξει τὰ θαυμάσια ἀποτελέσματα πού ἀναφέρουν ἄλλοι ἐπιθεωρητὲς γιὰ τὴ δουλειὰ τῆς καὶ τὸν ἐκπολιτιστικὸ ρόλο πού παίζει στὰ διάφορα μικρὰ χωριά, οὔτε θὰ ἔδειχνε τὴν αὐτοθυσίαν καὶ τὸν ἥρωισμό πού δείχνει δουλεύοντας σὲ παραμεθόρια καὶ ξενόφωνα χωριά.

Γιὰ τὸ ζήτημα τῶν ἀδειῶν γιὰ λόγους τοκετοῦ ἢ

έγκυμοσύνης δ κ. Παπανικολάου φρανεϊ, ότι δέν φταίει ή δασκάλα, άν χωλαίνει τὸ σχολειὸ ἀπ' αὐτές, ἀλλὰ τὸ κράτος ποὺ δέν διορίζει ἀναπληρωτές Σ' ἔλον τὸν πολιτισμένο κόσμον, στὴ «Μητέρα καὶ στὸ Παιδί» γενικὰ καὶ στὴν «Ἐργαζόμενη Μητέρα» εἰδικὰ ἀναγνωρίζονται ὠρισμένα δικαιώματα (ἄδειες πρὸ τοῦ τοκετοῦ καὶ μετὰ, ἐπιδόματα θηλασμοῦ κτλ.), τὰ ὁποῖα στὴν Ἑλλάδα μόνον ἀπὸ τὸν κ. Τουρκοθασίλη καταργήθηκαν γιὰ τίς καθηγήτριες καὶ τίς δασκάλες.

Τὸ σοβαρώτερον θμως ἐπιχείρημα τοῦ κ. Παπανικολάου ἐναντία στὸν προτεινόμενο διωγμὸ τῆς δασκάλας εἶναι οἱ **στατιστικὲς** ποὺ ἀναφέρει. Ἀπὸ στατιστικὴ τοῦ 1931 τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας βλέπομε ὅτι, **σὲ συνολικὸ ἀριθ. 5420 δασκαλισσῶν οἱ 2028 εἶναι παντρεμμένες.** Ὅταν ἐπομένως ὑπάρχει ἕνα τόσο μεγάλο ποσοστὸ (περὶ κοντεῦει νὰ φθάσει τίς μισές) δασκαλισσῶν ποὺ ἐξακολουθοῦν καὶ μετὰ τὸ γάμον νὰ δουλεύουν, γίνεται φανερό, ὅτι οἱ περισσότερες ἀπὸ τίς δασκάλισσες δέν θεωροῦν τὸν χρόνον τῆς δουλειᾶς των προσωρινὸ καὶ μεταβατικόν.

Ἀναφέροντας ἐπίσης ὁ κ. Παπανικολάου τὴν **Ἐπετηρίδα τῆς Δημοτ. Ἐκπαιδεύσεως** τοῦ 1932 τῶν κ. κ. Βλάχου καὶ Παπαγεωργίου λέγει, ὅτι δόθηκαν ἄδειες :

κανονικὲς	σὲ	δασκάλους	1927
»	σὲ	δασκάλες	1033
ἀναρρωτικὲς	σὲ	δασκάλους	982
»	σὲ	δασκάλες	1288

Βλέπομε λοιπὸν, ὅτι τὴ χρονιά αὐτὴ δόθηκαν συνολικὰ ἄδειες σὲ 2949 δασκάλους καὶ σὲ 2241 δασκάλες. Ἀριθμητικὰ καὶ ποσοτικὰ λοιπὸν πρὸ λίγες ἄδειες ἔχουν χορηγηθῆ σὲ δασκάλες καὶ περισσότερες σὲ δασκάλους.

Ἡ στατιστικὴ τῆς ἰδίας χρονιᾶς μᾶς δείχνει, ὅτι σὲ 5025 δασκάλες οἱ 206 μόνον πῆραν ἄδειες λόγῳ ἐγκυμοσύνης καὶ τοκετοῦ τρίμηνης κατὰ μέσον ὄρον. Οἱ ἄδειες αὐτὲς δέν εἶναι τόσο πολλὲς ὥστε νὰ ζημιώωνον τὸ σχολεῖο.

Μὲ τὸν πειστικὸ καὶ λογικὸ αὐτὸν τρόπο πέφτουν ὅλα τὰ ἐπιχειρήματα τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ κ. Ι. Φωτοπούλου.

Εὐχαριστοῦμε καὶ συγχαίρομε θερμὰ τὸ «Δασκαλικὸ Βῆμα» γενικὰ καὶ τοὺς κ. Κ. Πούραν καὶ Παπανικολάου ἰδιαίτερα γιὰ τίς δίκαιες, συγχρονισμένες καὶ ἀνθρωπιστικὲς ἀρχὰς ποὺ χαρακτηρίζουν τίς κειθευθύνσεις τους. Προσπαθοῦν ὅσο μποροῦν νὰ ὑπερασπίσουν τὴν ἐργαζόμενη γυναῖκα καὶ ἰδίως τὴ δασκάλα τοῦ μονοταξίου σχολείου, τὴ μάρτυρα αὐτὴ ποὺ δουλεύει μὲ ὑπεράνθρωπες δυσκολίες στὰ πρὸ μακρινά, μικρὰ καὶ ἀπολίιστα χωριά καὶ κινδυνεύει τὴν ὑγεία τῆς καὶ τὴ ζωὴ τῆς ἀκόμα σὲ παραμεθόρια καὶ ξενόφωνα χωριά, ἔπου ἔχει ν' ἀντιμετωπίσει πολλὰ φορὰς καὶ ξένες προπαγάνδες.

Τὸ Δασκαλικὸ Βῆμα καὶ οἱ συνεργάτες του δείχνουν στὴ σημερινὴ κοινωνία, μὲ τὴν ὑπεράσπισή τους αὐτὴ, ὅτι ἡ δουλειὰ τῆς γυναῖκας εἶναι ἐξ ἴσου χρήσιμη καὶ παραγωγικὴ ὡς τοῦ ἀντρα καὶ ὅτι ἡ γυ-

ναίκα καταφεύγει σ αυτή σπρωγμένη από οικονομική
ανάγκη και από αίσθημα ατομικής αξιοπρέπειας.

Θάλεια Δ. Ανδρεάδου